

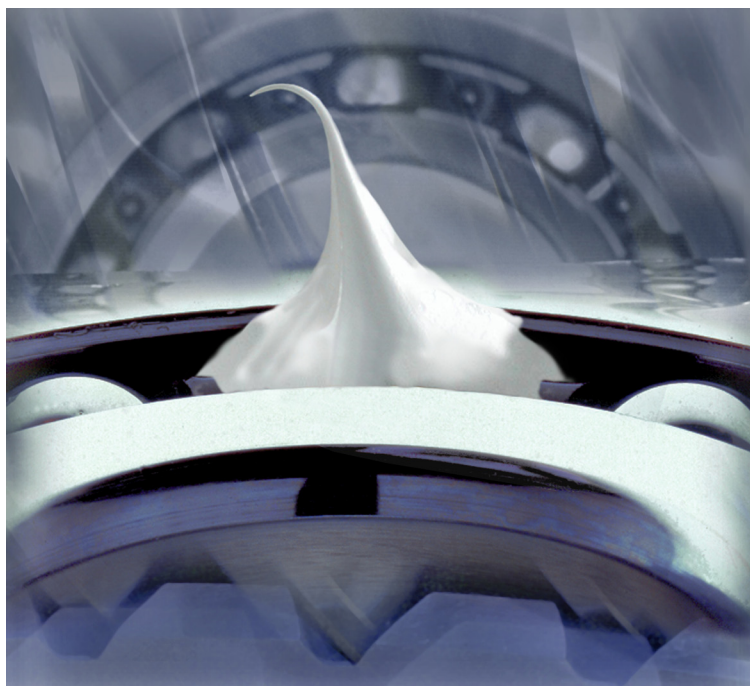
TECHNICAL INSIGHT

PUBLIKACJA NSK EUROPE

Niedopasowanie smarów

W walcierce do walcowania taśm na gorąco zmieniono smar na taki, który uzyskał pochwyty od innych zakładów, i nagle zaczynają sypać się skargi. Podczas produkcji ważnej serii zawodzi najważniejszy silnik, mimo że został właściwie nasmarowany zgodnie z instrukcją konserwacji. Co się stało? Laborant bada smar pochodzący z łożyska sprawiającego problemy i przekonuje się, że chociaż smar odpowiada wszystkim specyfikacjom, nie działa tak jak powinien.

W każdym z wymienionych przypadków firma zmieniła smar o właściwych specyfikacjach na inny, który również spełniał wymagania. Wszystkie firmy padły ofiarą niedopasowania smarów. Niektórych smarów nie wolno mieszać z innymi, nawet jeżeli oba rodzaje są zgodne ze specyfikacjami. Bez zrozumienia takiej niekompatybilności oraz odpowiedniej reakcji, zmiana smaru może okazać się katastrofalna w skutkach.

Niedopasowane smary

Niedopasowanie występuje wtedy, kiedy mieszanina dwóch smarów wykazuje cechy czy osiągi, które są znacznie gorsze niż w przypadku obu smarów zastosowanych osobno. Gdy smary są wymieszane, to zarówno substancje bazowe tych smarów jak i zagęszczacze muszą być kompatybilne. Niektóre substancje bazowe smarów są z natury niekompatybilne. Także różne kwasy tłuszczowe i/lub zestawy domieszek mogą mieć wpływ na dopasowanie smarów. Sytuację jeszcze bardziej komplikuje fakt, że dwa rodzaje smarów mogą posiadać mieszaną bazę, ale nadal być ze sobą niekompatybilne w eksploatacji.

Zazwyczaj problem nie jest widoczny, dopóki łożysko pracuje. W tym czasie mogą pojawić się jednak poważne kłopoty. Najlepiej więc z góry wiedzieć, jakie rodzaje smarów można stosować razem, a jakich nie wolno.

Mieszanie smarów w zakładzie

Dlaczego firmy nie doświadczają poważnych problemów w przypadku celowego lub przypadkowego mieszania smarów?

Nawet mieszanka zrobiona z niedopasowanych smarów może przez jakiś czas działać, jeżeli łożyska są w dobrym stanie, jeżeli obciążenie udarowe nie jest zbyt gwałtowne, uszczelki są odpowiednie, a wymagania nie są ekstremalne. Poza tym w większości przypadków niedopasowanie trwa krótko – z nowym smarem miesza się po prostu odrobina starego.

Bezpieczna wymiana

Co zrobić, kiedy zmiana smaru jest konieczna? Są pewne sposoby pozwalające na jej bezpieczne przeprowadzenie. Niedopasowanych smarów nie trzeba zupełnie eliminować, jeżeli użytkownik zachowa ostrożność, a odrobina zastanowienia i uwagi może zapobiec kłopotom:

1. Zapytaj dostawcę o kompatybilność. Powinien posiadać takie informacje lub być gotowy, by przeprowadzić testy.
2. Przed dodaniem nowego smaru użyj tyle starego, ile to możliwe. W idealnym przypadku przed zmianą smaru należałoby całkowicie opróżnić i wyczyścić cały układ.
3. Po dodaniu nowego smaru na krótki czas powinno wzrosnąć jego zużycie. To pozwoli na szybkie przeprowadzenie interfejsu (miejsca, gdzie smary się mieszają) przez układ i wyprowadzenie go. Zwiększony przepływ smaru zapewnia również dobre smarowanie i właściwe uszczelnienie nawet jeżeli w łożyskach znajduje się jeszcze zbyt miękki smar.
4. W razie wątpliwości lepiej z góry założyć niedopasowanie i być wyczulonym na problemy.

Wnioski

Kiedy dojdzie do mieszania się dwóch smarów, rezultat może rozczarować. Często mieszanina ma znacznie gorsze cechy smarujące niż jej składniki osobno, a to może doprowadzić do katastrofy.

Dzięki świadomości problemu oraz przestrzeganiu rozsądnych procedur przy zmianie smarów użytkownik i dostawca mogą zapewnić, że niedopasowanie smarów nie doprowadzi do poważnych kłopotów.

Poniższe dane dostarczone przez firmę Klüber (Monachium) mogą być stosowane jako generalne wskazówki.

Aby uzyskać więcej informacji, zapraszamy na stronę www.nskeurope.pl

Objaśnienia (Tabela 1 i 2)

- + Kompatybilne
- + - Częściowo kompatybilne
- Niekompatybilne

Tabela 1 – Kompatybilność substancji bazowych smarów

	Olej mineralny	Syntetyczny węglowodór	Olej estrowy	Olej poliglikolowy	Olej silikonowy	Olej czterofluoropolieterowy
Olej mineralny	+	+	+	-	-	-
Syntetyczny węglowodór	+	+	+	-	-	-
Olej estrowy	+	+	+	+	-	-
Olej poliglikolowy	-	-	+	+	-	-
Olej silikonowy	-	-	-	-	+	-
Olej czterofluoropolieterowy	-	-	-	-	-	+

Tabela 2 – Niekompatybilność systemów zagęszczających

	Smary na bazie mydeł metalicznych				Smary na bazie mydeł ze związkami metalicznymi					Smary bezmydlowe		
	Al	Ca	Li	Na	Al K	Ba K	Ca K	Li K	Na K	Bentonit	Polimocznik	PTFE
Al		+-	+	+-	+	+-	+	+	+-	+	+	+
Ca	+-		+	+	+	+	+	+-	+	+	+	+
Li	+	+		-	+	+	+	+	-	+-	+-	+
Na		+	-		+	+	+-	+-	+	-	+	+
Al K	+-	+	+	+		+	+-	+	+-	+-	+-	+
Ba K	+	+	+	+	+		+-	+-	+	+	+-	+
Ca K	+-	+	+	+-	+-	+-		+	+	+-	+	+
Li K	+	+-	+	+-	+	+-	+		+-	+	+-	+
Na K	+-	+	-	+	+-	+	+	+-		-	+	+
Bentonit	+	+	+-	-	+-	+	+-	+	-		+	+
Polimocznik	+	+	+-	+	+-	+-	+	+-	+	+		+
PTFE	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+